

ОКРЕМІ ЗАУВАГИ ДО РОЗУМІННЯ ПРИРОДИ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Ердевдій М. Л.

*студент 4 курсу юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Федикович Т. А.

*студент 4 курсу юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Як ми знаємо, доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи [1]. Законодавець вказав, що ці дані встановлюються різними засобами, в тому числі письмовими, речовими і електронними доказами.

Якщо говорити більш детально про електронні докази, то варто в першу чергу відзначити, що подавати їх можна у різних формах: (1) оригінал електронного доказу; (2) копія електронного доказу, яка засвідчена електронним цифровим підписом; (3) електронні докази, які можна перевести в паперову форму.

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» дає визначення терміну “електронний документ”. Так, це будь-який документ чи інформація, у якому/якій зафіксована у вигляді електронних даних, у тому числі обов’язкові реквізити документа.

При цьому для того, щоб здійснити ідентифікацію автора електронного документа використовується електронний цифровий підпис. Накладанням електронного підпису завершується створення електронного документа.

Законодавець вказує на те, що електронні докази подаються в оригіналі або подається електронна копія, яка має бути засвідчена електронним цифровим підписом. Відповідно до до Закону України “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги” електронним цифровим підписом є ті електронні дані, які додаються особою до інших електронних даних або, принаймні мають логічно з ними пов’язуватись [2].

Електронні докази існують саме у нематеріальному вигляді, тобто інакше кажучи їх можна скопіювати чи перенести на інші джерела інформації. При цьому їхні характеристики не будуть втрачені.

Суд зобов'язаний надати оцінку електронним доказам на предмет належності та допустимості у такій послідовності: (1) визначення предмету доказування та врахування доказів, які стосуються предмету доказування. Наступний етап – (2) відсіювання доказів, отриманих із порушенням закону.

Докази та засоби доказування повинні відповідати принципу допустимості, зміст якого полягає в тому, що суд відбирає як докази лише ту інформацію, яка міститься визначеній законом формі. Якщо форма недотримана, то інформація не буде взята до уваги судом як доказ.

Одним з проблемних питань є те, що хоча на законодавчому рівні поняття «оригінал електронного доказу» та «копія електронного доказу» є самостійними, зрештою виникають проблеми з тим, щоб розмежувати ці категорії.

Таким чином, оригіналом електронного документа є електронний документ з визначеними законом реквізитами, включаючи електронний підпис автора або підпис, який буде прирівняно до особистого підпису згідно з Законом України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [3]. Проте із самого визначення чітко не випливають критерії того, який доказ є оригіналом, а який копією.

Література:

1. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року у редакції від 18.05.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#n10098>
2. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII в редакції від 01.01.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV в редакції від 31.12.2023 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>